

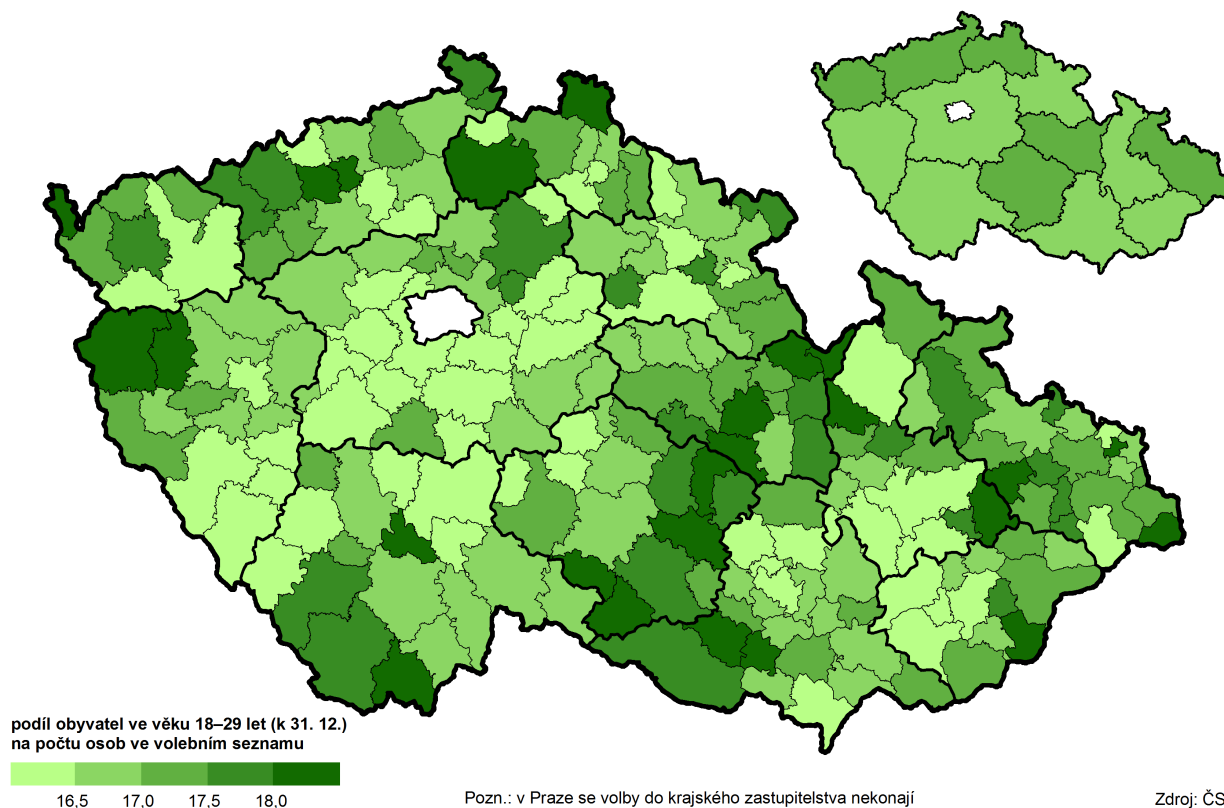
9. Volby

Zapojení mladých lidí do veřejného života můžeme posoudit podle jejich angažovanosti ve volbách. V posledních volbách, kterými byly volby do zastupitelstev krajů v říjnu 2016, se očekávala od kandidátů určitá zkušenost, včetně spolupráce či členství v některé z politických stran a hnutí. To mohlo limitovat mladé lidi k aktivní účasti jako kandidátů v těchto volbách. Větší zájem projevili mladí do 29 let při volbách do obecních či městských zastupitelstev, které proběhly v říjnu roku 2014.

Volby do zastupitelstev krajů 2016

Možnost ovlivnit život v kraji mají mladí lidé prostřednictvím voleb do krajského zastupitelstva. V posledních volbách, které proběhly v roce 2016, odvolila třetina voličů zapsaných v seznamech voličů ve věku 18 a více let. Krajskou voličskou základnu tvořilo 518,5 tis. voličů, z tohoto počtu bylo 16,7 % ve věku 18 až 29 let. Tento podíl mladých mezi voliči se snižuje, ještě v roce 2000 tvořili jednu čtvrtinu ze zapsaných voličů (25,3 %). Další podrobnější data o voličích nejsou k dispozici, tak se nedá posoudit míra účasti nejmladších voličů. Vyhodnotit můžeme pouze aktivní zapojení mladých, kteří se přímo účastnili voleb jako kandidáti. V Olomouckém kraji se o mandát při posledních volbách ucházelo 959 kandidátů a z nich bylo 76 mladších 30 let. Dosažený podíl pouze 7,9 % z celkového počtu kandidátů byl zatím nejnižší v historii těchto voleb. V 55 členném krajském zastupitelstvu v současnosti nemá mladá generace žádné zastoupení. Pouze v prvních krajských volbách v roce 2000 byl zvolen 1 kandidát ve věku do 30 let a v následujících v roce 2004 byli zvoleni 3 mladí zastupitelé.

Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016

Volby do zastupitelstev obcí 2014

Větší angažovanost mladých lidí se projevuje při volbách do obecních zastupitelstev, kde se daleko více zapojují než u voleb do krajského zastupitelstva. Komunální volby probíhají každé 4 roky, poslední řádné volby se uskutečnily v říjnu 2014. Volební účast v těchto volbách byla vyšší než ve volbách do krajského zastupitelstva a dosáhla v kraji 44,8 %.

O členství v obecních zastupitelstvech se ucházelo 16 116 kandidátů. Nejmladších ve věku 18 let bylo 22 kandidátů. Ve věku do 30 let mělo zájem o práci v obecním či městském zastupitelstvu celkem

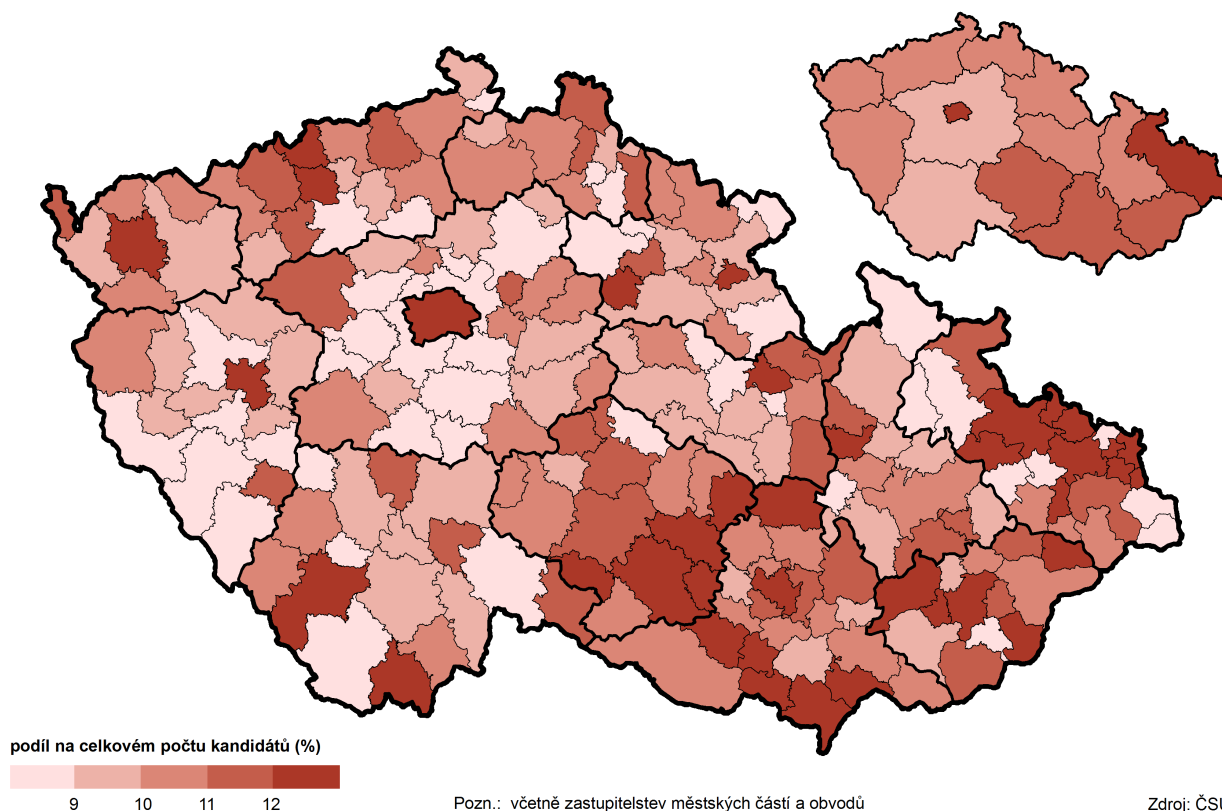
1 625 kandidátů. Z uvedeného počtu bylo 564 mladých žen. Jejich zastoupení mezi mladými kandidáty dosáhlo 34,7 % a bylo přibližně stejné jako podíl žen mezi všemi kandidáty (34,2 %). Většina mladých kandidátů (90,8 %) nebyla členem žádné politické strany či hnutí, členství uvedlo jen 150 z nich.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev

	Platní kandidáti						Zvolení zastupitelé					
	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %
		18–24 let		25–29 let				18–24 let		25–29 let		
		počet	v %	počet	v %			počet	v %	počet	v %	
2014	16 116	630	3,9	995	6,2	34,7	3 974	34	0,9	163	4,1	27,4
2010	15 948	648	4,1	1 022	6,4	31,4	3 947	37	0,9	146	3,7	31,2
2006	14 173	488	3,4	979	6,9	29,4	4 005	36	0,9	179	4,5	24,3

Podíl mladých kandidátů ve věku 18 až 29 let na celkovém počtu kandidátů v kraji dosáhl 10,1 %. Nejmenší zastoupení mezi kandidáty bylo evidováno ve správních obvodech ORP Konice a Jeseník (8,7 %). Nejvyšší pak v SO ORP Mohelnice (13,1 %).

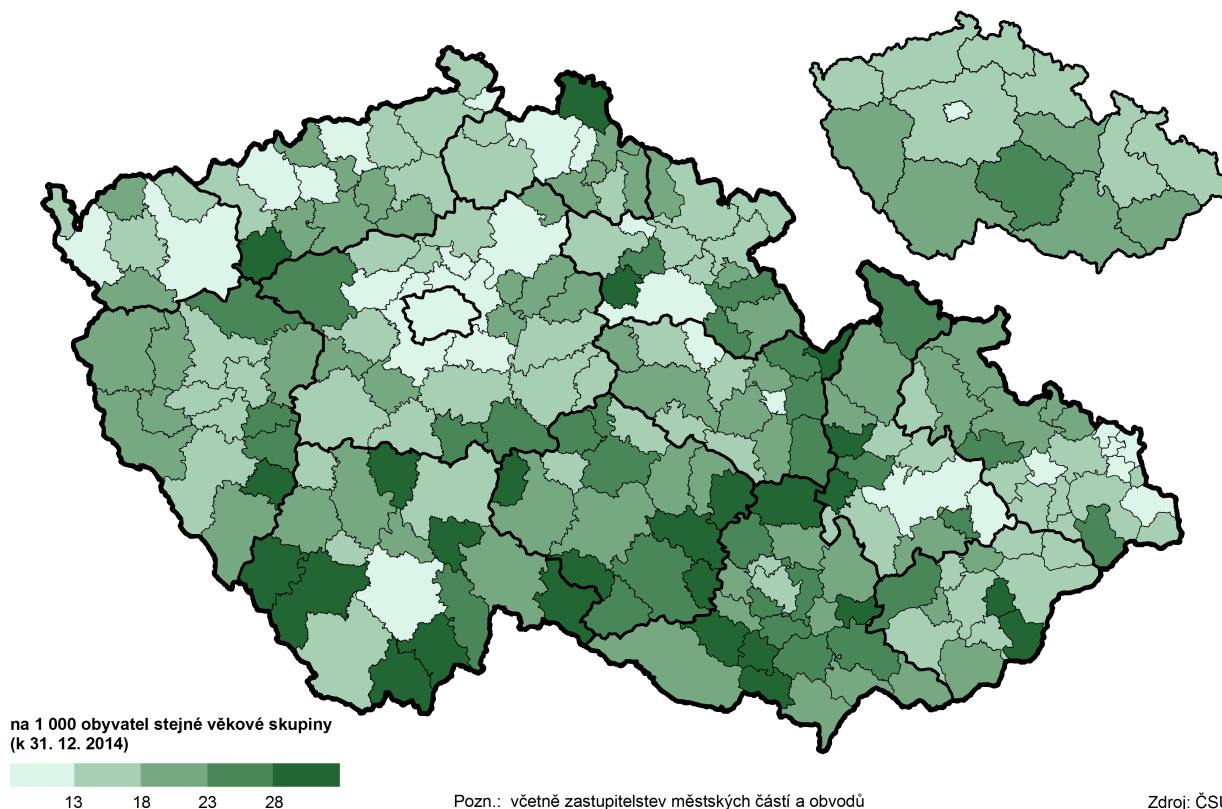
Kandidáti ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Olomoucký kraj	16 116	10 601	5 515	1 625	1 061	564	10,1	10,0	10,2
v tom okres:									
Jeseník	1 796	1 164	632	157	102	55	8,7	8,8	8,7
Olomouc	4 146	2 726	1 420	419	272	147	10,1	10,0	10,4
Prostějov	2 932	1 984	948	276	175	101	9,4	8,8	10,7
Přerov	3 384	2 218	1 166	362	233	129	10,7	10,5	11,1
Šumperk	3 858	2 509	1 349	411	279	132	10,7	11,1	9,8

**Osoby ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
kandidující ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014**

Trochu jiný pohled na zapojení mladých do života jednotlivých obcí ukazuje podíl kandidujících na celkovém počtu mladých lidí. V Olomouckém kraji kandidovalo 17,6 osob z každého 1 000 obyvatel ve věku 18 až 29 let. Nejvíce v SO ORP Mohelnice (30,4 ‰), následovaným SO ORP Konice (29,0 ‰) a SO ORP Jeseník (26,2 ‰). Nejméně kandidujících z 1 000 obyvatel kraje ve věku 18 až 29 let bylo zaznamenáno v SO ORP Olomouc (9,9 ‰).

Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v říjnu 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Olomoucký kraj	16 116	10 601	5 515	1 625	1 061	564	10,1	10,0	10,2
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	453	287	166	49	31	18	10,8	10,8	10,8
200–499 obyvatel	2 127	1 386	741	237	143	94	11,1	10,3	12,7
500–999 obyvatel	3 185	2 135	1 050	349	225	124	11,0	10,5	11,8
1 000–1 999 obyvatel	3 934	2 595	1 339	354	242	112	9,0	9,3	8,4
2 000–4 999 obyvatel	3 082	1 955	1 127	270	169	101	8,8	8,6	9,0
5 000–19 999 obyvatel	1 690	1 126	564	179	117	62	10,6	10,4	11,0
20 000–49 999 obyvatel	1 063	719	344	122	90	32	11,5	12,5	9,3
50 000 a více obyvatel	582	398	184	65	44	21	11,2	11,1	11,4

Podle velikostních skupin obcí bylo více kandidátů do 30 let z celkového počtu kandidátů v malých obcích do 1 tis. obyvatel anebo ve velkých městech.

Do obecních zastupitelstev bylo v roce 2014 zvoleno celkem 3 974 zastupitelů. Ve věku do 30 let bylo zvoleno 197 zastupitelů. Jejich podíl na celkovém počtu zastupitelů činil 5,0 %. Nejvíce mladých mezi zastupiteli bychom našli na Mohelnicku, kde zaujali necelých 8 % z celkového počtu zastupitelů. V době voleb z celkového počtu 138 zastupitelů ještě nemělo 30 let 11 zastupitelů. Nejméně mladých pak bylo zvoleno do zastupitelstev obcí SO ORP Litovel, kde bylo v roce 2014 jen 2,4 % zastupitelů ve věku 18 až 29 let, tj. z 206 zastupitelů bylo pouze 5 mladých.

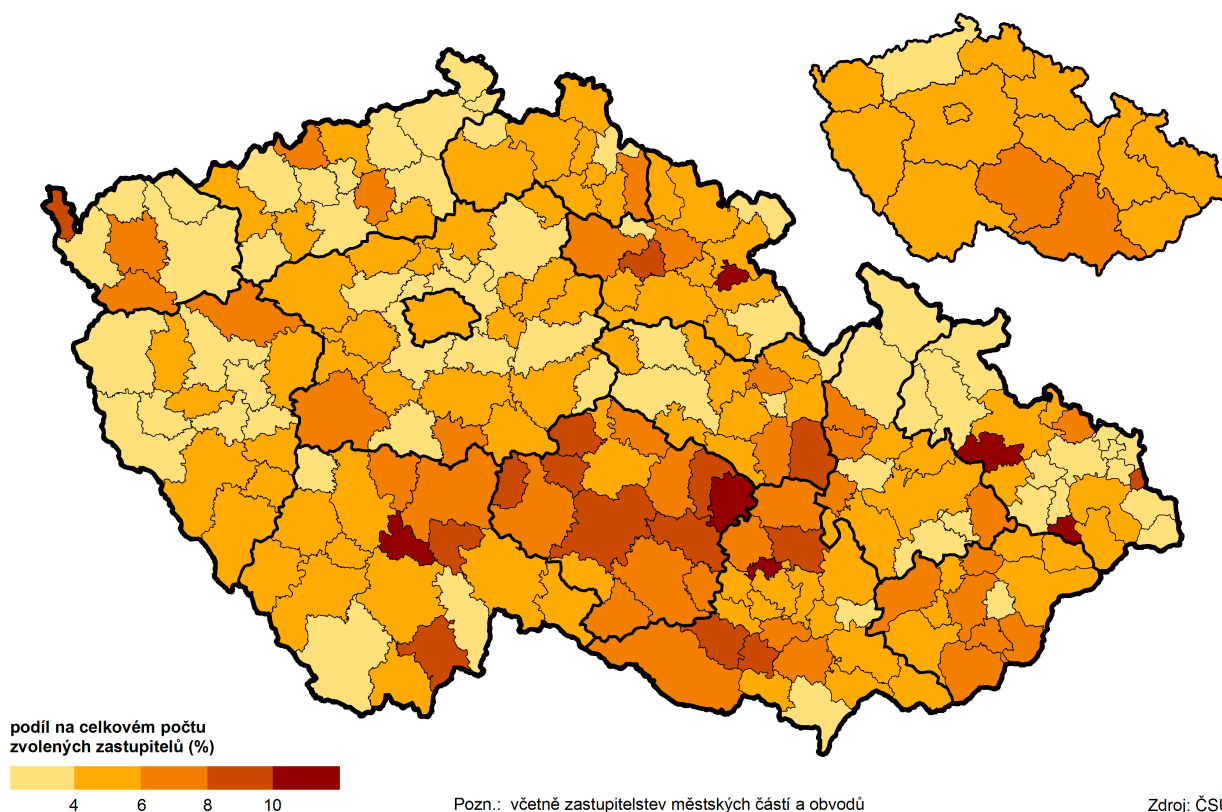

Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Olomoucký kraj	3 974	2 859	1 115	197	143	54	5,0	5,0	4,8
v tom okres:									
Jeseník	286	207	79	9	8	1	3,1	3,9	1,3
Olomouc	1 026	710	316	52	41	11	5,1	5,8	3,5
Prostějov	875	655	220	45	32	13	5,1	4,9	5,9
Přerov	975	696	279	46	30	16	4,7	4,3	5,7
Šumperk	812	591	221	45	32	13	5,5	5,4	5,9

Jak už bylo řečeno, mezi mladými kandidáty do 30 let převažovali muži, zaujímali 65,3 %. Mezi zvolenými mladými zastupiteli se podíl mužů ještě zvýšil a dosáhl 72,6 %.

Zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Stejně jako u kandidujících také u zastupitelů získali nejvíce mandátů mladí kandidáti v nejmenších obcích, kde např. v obcích mezi 200 až 499 obyvateli dosáhli kandidáti do 30 let podílu 7,7 % na celkovém počtu zvolených zastupitelů. Vysoké zastoupení mají mladí také v zastupitelstvu města Olomouce, kde v 45 členném zastupitelstvu bylo v době komunálních voleb celkem 5 zastupitelů ve věku 18 až 29 let.

Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v říjnu 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Olomoucký kraj	3 974	2 859	1 115	197	143	54	5,0	5,0	4,8
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	283	183	100	15	11	4	5,3	6,0	4,0
200–499 obyvatel	927	657	270	71	49	22	7,7	7,5	8,1
500–999 obyvatel	1 014	742	272	50	39	11	4,9	5,3	4,0
1 000–1 999 obyvatel	924	663	261	32	23	9	3,5	3,5	3,4
2 000–4 999 obyvatel	485	357	128	17	11	6	3,5	3,1	4,7
5 000–19 999 obyvatel	199	147	52	5	4	1	2,5	2,7	1,9
20 000–49 999 obyvatel	97	75	22	2	2	-	2,1	2,7	-
50 000 a více obyvatel	45	35	10	5	4	1	11,1	11,4	10,0

Úspěšnost mladých kandidátů byla nižší než u starších kandidátů. Zatímco mezi staršími ve věku 30 a více let mandát získal téměř každý 4 kandidát, u mladších to byl každý 8 kandidát. Nejúspěšnější byli mladí kandidáti v SO ORP Hranice, kde z 70 kandidátů získalo mandát 20 kandidátů, tj. 28,6 %, a podobně úspěšných bylo 12 kandidátů, kteří byli zvoleni ze 46 mladých kandidátů ve věku 18 až 29 let v SO ORP Konice (tj. 26,1 %). Na opačném konci bylo nejméně zvolených mladých kandidátů v SO ORP Jeseník, kde ze 157 kandidujících ve věku 18 až 29 let se stalo zastupiteli 9 kandidátů (tj. 5,7 %).

Úspěšnost kandidátů ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

